

NESPAVEC

NAPSAL

JAN MORÁVEK

ILUSTRACE

MICHAL CETKOVSKÝ

TISK

LEPOR KUTNÁ HORA

2009

A ŽIL

Tu svit slunce z kopců vyšel
a každý zvučet vítr slyšel
noc změnila se v den.

Mráz se vzduchem prořezává
kdekdo doma posečkává
psa nevyhnal by ven.

Avšak pod pomrzlým kusem plechu
hřejíce se teplem svého dechu
leží kdosi bez štěstí.

Ten, co život přežívá
kam jít spát to stěží má
tak ulehl do klestí.

Střechou nad hlavou mu nebe
nevěří v nic ani v sebe
až to přijde, vyčkává.

Na smrt myslí nocí, dnem
vzkaz pro kosu, tady jsem
čeká na ni, pospává.

Kde bere tu odvahu
smrt přivolat si ku prahu
to nesmí přec tak znít.

Nelze jen tak mrštit duší
pro níž jedno srdce buší
ta se musí nechat žít.

Tu svit slunce v kopce zašel
kdekdo tehdy, sám se našel
tu podstatu pochopil.

Otevře dlaně, vzhůru je zvedl
a stiskem zavřel jak nejlépe svedl
svůj život mocně uchopil.

A ŽIL.

ŠPLHAČ

Sevřen v dlaních skalisek
v těch pomatených zdech
visouc lanu v obětí
bezmoc jímá dech.

V kyvu zleva zpět
útes co se kloní
drží visle šplhače
jenž chtěl přes – co cloní.

Nyň však lano šplhací
svírá jeho hrdlo
neb kamene skalního
v rukou se mu trhlo.

Teď kýve se ve větrí
dříc obličejem o ta zdiva
doma žena s dcerkou – pláče
čekající, starostlivá.

V PRASTARÉ KNIHOVNĚ

Do zažloutlých okenic
světlo ze zbytku dne
paprskem posledním
v podvečer krz sklo tne
ve starých policích
blyští se hřbety jich
pradávných myšlenek
vložených v desky knih.

Tracených pokladů
jichž nikdo nehledá
prach jim již stovky let
na bedra usedá
která kdys řekla by
že skončí právě tak
ve frontě k záhubě
jak nějaký směšný brak.

Jich porvaných kabátů
v knihovnách třepí se
kdo jim je potrhal
od věků neví se
nikdo snad nechce už
vědět tu vůbec nic
nikdo se nehne by
sáhl tam do polic.
Nikdo již nechce ni
po řádcích listovat
nikdo, však každý měl
srdcem by zpytovat.

Prý, že ty plesnivé stránky
ach dobroto
prý že potrhané, ach tak
že prý proto

že prý v těch vazbách
že prý tam nic nového
že prý v nich všech uvnitř
že toho samého.

Jaká tu nicota
a marnost panuje
žářem svým knihy ty
nadobro spaluje
i když tam postojí
stejně jak by nebyly
neb oči čtenáře
bůh ví čím zlenily.

Vůně však vaše to věřte
ta nemizne
v rozích, zdech knihoven
navěky uvízne
a kilometry tuže
po listech nesené
zůstanou na věky, stál
stál stejně vznešené.

V MEZIZDÍ

Bílo.

Všude je bílo
ať hlavu otáčím jakýmkoli směrem
vidím jen tmou v bílém kabátu
oslepl jsem nebo možná
to celé díky opiátu?

Do pohledu pomalu mlha se mi vkrádá
obraz se mi jevit počíná
co však vidím, nerozumím
kdo na svědomí tento počin má?

Stojím v prostoru čtyř stěn
co tlačí mne svou vahou existence
není průchod, okna, dveře
ticho jako na opeře.
co v sál vůbec nepřišla
dodat kouzlo atmosféře.

Stojím.
Nemám kam se hnout
možná snad jen
támhle v kout.

Dva kroky vlevo, vpravo
vpřed i vzad jen můžu jít
krom kroků a svého vzdechu
lze tiše či nahlas klít.

Co za podivnou hru hraji tu
jakých pravidel se držet mám
proč nehraje už nikdo jiný
proč hraji tu hru sám?

Či jsem tu snad terčem vtipu?
kdo ho tedy vypráví?
koho pointou jednou pro vždy
tu mezi zdmi popraví.

Udělám dva možné kroky
prsty zdi se dotýkám
vždyť já proboha ji znám
jsou to stěny mého žaláře
i ve snech je občas vídávám.

Odpykávám trest
za svou hloupost
za své činy
za svou tupost za své viny.

Vězení navždy
tak nelítostně pravda zni
navěky jsem uzavřen
v prostoru svých vlastních zdí.

SPRŠKA

Odhalila svoje tělo
nahá kročí do vany.
V okamžiku pata její
rozlétla se do strany.

Bytem duní ozvěna
kterou hlásně vana vydala
kost se štěpí, díra v lebce
když bezvládně padala.

Krev se čůrkem spárou valí
v dlaždicovém lese
mladá dívka vanou cuká
šokem když se třese.

Její hlava stejně jako
hrana vany krvácí
energie nervů jejích
pomalu se vytrácí.

Poslední krev seklé hlavy
posledních pár záškubů
bolestí čelistní svaly
sklovinu rvou ze zubů.

Do vany špuntem ucpané
kohoutek kapky vody roní
ona v krevní lázni leží
mezitím co zvonek zvoní.

On za dveřmi s květy stojí
zvoní, bouchá, čeká
když ve vaně dívka jeho
chraplavě tam heká.

Mezi nimi na stole
večeře již chladnout měla
místo toho teplo mizí
z dívčina mladého těla.

Plíce ještě dovětek má.
Teď už zcela oněmělá.

LEŽÍCÍ A BDÍCÍ

Zapadlý v polštáři zaryle dumám
jen papír a pero v ruce své tu mám.

Rýsuju tvary a obrysy liter
co v sobě strofo chceš z hlavy mé vyber.

Vykreslím obraz ti pomocí vět
v pár řádcích rozkvete pučící květ.

Přebarvím oblohu, zvrátím noc v den
hoře tvé přeměním v krásný to sen.

Vybarvím tuží svou kontury bust
hrotem svým rozdráždím papíru list.

Odbarvím palbou slov vesmírnou zář
ve větě v smích změním zahořklou tvář.

Úlomky myšlenek zatavím v kus
brouzdání po řádcích přepíšu v klus.

Zarytý v peřinách ležím a koukám
perem svým písmena do listu vtlokám.

TICHO

A náhle je ticho
rozpovídáný zavřel
jazyk za své zuby
poté co tiše pozřel
úder pěsti do své huby.

A náhle bylo ticho
melouce nechytých řečí
umlčen silou lidu řad
bojácně se tiše krčí
jako malý smrad.

A náhle bude ticho
vlády lidu řev
staré pavučiny smítá
hlasný hymny pěv
nový život vítá.

A náhle není ticho.

HIT

Až moc povyku pro věc
tak běžnou, téměř zbytečnou
nakrmit syrovým masem
chásku jednu bezednou.

Hltající neznabozi
v chuti flaks se utápí
žvýkati nekousatelné
ni trochu je netrápí.

Polykají prázdná sousta
neustále hladoví
s možností dalšíhou chodu
nové menu napoví.

BOLEST PŘED SMUTKEM

Bolest před smutkem
protekla krz spáru lásky
tak bezhlavě ji mysl srdce
vydala do drahé sázky.

Ač nemilován, přesto v srdci dřímал
byť nenáviděn, přesto dary přijímal.

Však chladně pohřbil krom sám sebe
ratolest, teď duše zebe.

Neb nejen dvou teď slzí ron
pláštěm halí drzý skon.

Avšak byť by držela ho vši svou mocí
stejně odešel by stejnou nocí.

ZRCADLO

Zrcadlo zřelo pomatence
zjevil se jak přízrak tmy
co na černou noc krčen čekal
v předvečeru pod okny.

Neznal jak se chovat slušně
ni ke vdově zhrzelé
co v rámech oken ku ni hleděl
nemístně a zdrzele.

Jen co svíce pohasla
tma rozlila se po domě
první sova zjevila se
zpoza větví ve stromě.

Vyčkal v klidu na akt spánku
trpělivě v správnost chvil
by pak dveře pootevřel
a práh domu překročil.

Hledě na ni, spící ženu
v tom zátiší samoty
chtěje násilně si užít
její smutné nahoty.

Zrcadlo zřelo pomatence
tu tvář lidské nestvůry
jejíž ruce zardousily
neb nebylo po vůli.

SAMA

A náhle stála sama.

Ruce dětí z dlaní mizly
seč svírala je v pěstech svých
jejich zřela nářku v dáli
hledím očí opuchlých.

Jak ohavně odervány
z toho poje rodiny
jako zemi vytrhány
zbylé živé rostliny.

Spustil se déšť
déšť jejích očí
stěží tuše v jaké vody
osudem svým kročí.

Vřava bojů
lidský pláč
závislý
s osudy hráč.

Útravné žaly
srazily ji při chůzi
životem, v němž průvodce byl
vlivný učeň od hrůzy.

Se slzami pod víčky
upadla do prachu v zem
zpuštělou
zprahlou neživem.

Vdechla pachu horké země
poznala chuť prázdnoty
by v tom vedru sliny, chtěla
osudu plivnout na klopy.

Pak nevstala již, neslyšela
hlas volání žití
nevolal, tak podala se
neb nebylo zbytí.

A náhle nebyla ani sama.

NESPAVEC

Nedočkav tnul hávu noci
čísť svoji čepelí
v tom mrtvoly zrodilo se
krve řinouc postelí.

Znělo to jak závan větru
co se oknem vkrade v noc
zasyčel a prošel, zmizel
jaký bůh mu dal tu moc?

Zničit závoj vzešlé tmy
těch pár hodin po setmění
bez kohoutího hrdla heku
vkrást ranního rozednění.

On tinal hávu noc co noc
nezna chuti víček sklopených
měsíce snáz ubýváje
v pláni hvězd v dál skosených.

BIT

Pozvláštní to odpovědi
vlastní činy mají
byť jen v dobru nesené
jimi ostatní se kají.

Pouze pár strof dobroty
či pomocné ruky dáš
v jedné straně dary, v druhé
s dobrotou se neshledáš.

Druhým smutné oči jiskříš
pohlazením květem slov
oplátkou jest hrůzné rčení
pohled, krůpěj jako z krov.

Ač bys vichr rvoucí kořen stromu
v něžný změnil klid
přec jsi klínem mezi časem
a přec budeš bit.

AŽ BUDE SELEKCE

Nezapomeň bázeň schovat
nezapomeň strachu skrýt
až tě budou selektovat
až tě budou sítem sít.

Nezapomeň, tvař se hrdě
čas přežití nadešel
roztáhni svá ramena bys
v oka sít se nevešel.

O TOM KTERÝ PROHRÁL

Jsem zamčen v kleci
(dál jen klecněn)
jak prašivý vlk
msty a smrti domáhá se
můj hladový krk.

Jsem v oběti i dalších klecí
z každé jiné vlčí vití
touha ukrást, touha zabít
všude abstinenci blití.

Jsem klecněn, zuby hladové
prorývající se mříží
dásně rvou se do krve
jak k praseti na tě vzhlíží.

Jsem hlenem co se něčím hrdlem
ven a zpátky navrací
je to vše jen povel času
než tě někdo vyzvrací.

BLB

Nejdříve se posměšky
snaží lidskost urazit
trapnostmi tě nešetří
mrští s nimi v povětrí.

Chudobou své mentality
hýří všude kam až sáhne
ukazouc čím nitro jeho
duše, v té slabosti prahne.

Sic blb
však než klením bičovat
s chtíčem by počal zpytovat
spíš jako tvora ho litovat.

Blb

MRZKÝ POKUS

Hyb jímž z korun razí plod
hyb jenž trhá větvím kus
hyb jenž kmenem míší v stran
hyb jenž jiné nutí v klus.

A ten pohár, nutíc pít
toť ten smělý pokus v píl
toť ten trapný pokus víl
nutit černý květ v ten bíl.

ZNÁM

Znám zakletou bránu vašich srdcí
znám vůně všech přání bolavých
znám sílu těch pohledů utkvělých
znám cesty myšlenek toulavých.

A vím, že jen účet srovnat postačí
vím, že jen stačí trochu dát
vím, že ten, kdo jednou vykročí
vím, že nezůstane stát
na pořád.

V RUKOU ZLA

Podělili jsme se dosti
myslím nyní moje milá
dost jsi z mého peněžního
fondu tuším ukrojila.

Tváře se, že doma sedíš
kroky mé pryč hlídáš koutkem
by jsi pak za mými zády
tahala se s jiným floutkem.

V loži jeho pelešení
s tebou, mojí čubou
obav nečiň sobě hoře
zemí rýpe hubou.

A ty tu kleče dekolt slzíš
potřísněna špínou, hříchem
v rakvi místa pro dva dosti
příkryjem vás jedním víkem.

Nevzpírej se, není třeba
neslyšné tvé hekání
jest předzvěstí posledního
však věčného setkání.

SEKÁČ

Jenom co tma udeří
světlo svojí pěstí
už stojí kdosi s mačetou
v lese na rozcestí.

Kterou částí cesty
vydá se dnes v noci
a čí lidskou duši
získá do své moci.

Je to člověk, je to démon
či snad nepomstěný duch
A proč lidem hlavy seká
proč čepelí tína vzduch?

Nikdo neví, nikdo nezná
ani jeho podobu
nikdo ani znát ji nechce
je vstupenkou do hrobu.

Nad torzy těl v rakvích
pozůstali roní slzy
věděli, že jednou přijde
však nečekali ho tak brzy.

Smíření jsou ovšem s tím
že jednou navštíví i je
nechá shlédnouti své tváře
a mačetou svou je zabije.

Až opět přístě po setmění
cestou z lesa vyjde
děsme se a čekejme jen
pro koho z nás si přijde.